

“La UE s’equivoca essent cada vegada més proteccionista envers la Xina”

En la vostra tesi titlleu de reactiva i conjuntural l’evolució de les relacions de la Unió Europea amb la Xina. A què atribuïu aquesta manca d’estratègia per la part europea?

—Per a contextualitzar la relació, cal tenir en compte que la UE ha viscut un procés molt llarg de consolidació i ampliació interna, alhora que la Xina, des de final dels anys 70, va adoptar mesures de reforma cap al socialisme de mercat, un moviment de fitxa que ni la UE ni els Estats Units no s’esperaven o no van saber calcular correctament. La prova és que la Xina ha tingut un impacte en l’economia mundial que ningú no havia previst. En aquesta relació amb el gegant asiàtic, la UE ha estat víctima de la pròpia improvisació i falta de visió estratègica.

—Quins errors ha comès?

—La lentitud de reacció, i probablement la passivitat, des que la UE i la Xina van començar a tenir relacions arran d’aquesta obertura xinesa cap al socialisme de mercat del 1978.

—La UE va donar suport a la Xina perquè s’incorporés a l’Organització Mundial del Comerç a final dels 90. No fou un gest meditat?

—Sí, de fet, és el punt de màxim acostament entre aquestes dues potències econòmiques. Però d’aleshores ençà, el balanç de la relació es decanta clarament a favor de la Xina.

—La Xina s’ha aprofitat de la UE?

—O la UE s’ha deixat utilitzar, o no ho ha sabut fer prou bé. Aquesta darrera dècada, la UE ha pres una actitud molt més proteccionista envers la Xina, i els països europeus —especialment Alemanya, França, el Regne Unit, Suècia i Finlàndia— consideren que la Xina ha tret un rèdit molt elevat de la seva relació amb Europa. Aquesta percepció, que és real, és deguda a la lentitud de les reformes polítiques i econòmiques

Andoni Maiza (Andoain, Guipúscoa, 1975)

és economista i investigador de la Universitat d’Euskadi. Ha publicat la tesi doctoral “Polítiques públiques de la UE davant l’ascens econòmic de la Xina”.

que la UE i més potències mundials esperaven de la Xina. Europa té dificultats per a accedir al mercat xinès i una protecció dels drets de propietat intel·lectual del tot insuficient. Tot plegat implica que els productors xinesos obtenen profit de les tecnologies europees, cosa que els permet d’acaparar els mercats mundials.

—Potser aquest proteccionisme de la UE es justifica precisament per a evitar abusos sobre les empreses europees.

—Aquesta política proteccionista és justificada davant de problemes com el *dumping*, la falta de seguretat en les joguines i medicaments i les falsificacions. Però també ens hem de demanar si aquesta actitud proteccionista no amaga déficits estructurals de l’economia europea a l’hora de gestionar l’augment de la competència en el nou escenari econòmic internacional. Jo crec que la resposta és que sí.

—Les xifres demostren que la Xina efectivament ha tret un profit extraordinari de les relacions cordials amb la UE?

—El 2007 el déficit comercial amb la Xina era de 160.000 milions d’euro-

ros, i la UE entén que part d’aquest déficit es deu a pràctiques poc justificables en alguns casos per part de les autoritats xineses.

—Pràctiques de quina mena?

—La protecció insuficient dels drets de propietat intel·lectual a la Xina o la creació de barreres que impedeixen o dificulten l’entrada d’empreses europees en alguns sectors clau en què les empreses europees són molt potents, com ara les tecnologies ambientals.

—En canvi, sí que poden entrar en sectors de baixa gamma.

—Hi ha hagut moltes empreses europees, del Japó i els Estats Units, que s’han integrat a la Xina, hi han traslladat part del seu procés de producció i, per tant, hi han obtingut beneficis. De tota manera, la UE pensa que la Xina se’n beneficia més, perquè el mercat europeu és plenament obert a l’entrada d’importacions i inversions de PIB, mentre que les empreses europees tenen moltes barreres per a entrar a la Xina i sobretot per a exportar-hi. I en alguns casos en què hi han entrat, la seva tecnologia no ha estat prou protegida, cosa que ha tingut com a conseqüència la còpia i més competència d’empreses xineses sense respectar les lleis de mercat.

—Quines opcions té la UE? Les relacions no poden trencar-se de cap manera, encara menys si tot apunta que la Xina esdevindrà la primera potència econòmica mundial.

—La rivalitat entre la Xina i la UE serà més gran els anys vinents als sectors que siguin estratègics per a la UE. Aquesta circumstància farà que les polítiques proteccionistes de la UE envers la Xina guanyin protagonisme. Això, a parer meu, serà un error.

—Quina estratègia hauria de seguir la UE d’ara endavant?

—Considero que la UE hauria de decantar-se per una estratègia allunyada de la confrontació, distanciant-se tam-

bé de l'actitud que han pres els Estats Units envers aquest país. La UE necessita una estratègia comuna davant la Xina, i no pas una suma d'estratègies nacionals en què, a més a més, algunes potències han actuat unilateralment i conjunturalment.

—**Al darrer document estratègic sobre les relacions amb la Xina, la UE ja ha presentat una llista prou extensa d'exigències. No n'hi ha prou?**

—És excessiva. A parer meu, la UE hauria de centrar-se en algunes qüestions prioritàries, com ara els drets de propietat intel·lectual, però no reclamar que la Xina compleixi de cop tots els drets i exigències que a Europa són considerats com a bàsics, perquè no ho farà. Les reformes que s'emprenquin en aquest país aniran molt lentes. De cap manera no podem esperar-hi un canvi revolucionari. La UE hau-

ria d'establir una llista de prioritats i començar pels productes amb què les empreses europees reben més danys, perquè són més fàcils de copiar.

D'una altra banda, la UE també vol obtenir un nou acord de cooperació i comerç, perquè l'actual és del 1985 i no tenen res a veure les relacions d'aleshores amb les d'ara. Seria molt positiu que aquest acord inclogués consensos en aspectes crítics com ara la propietat intel·lectual i les inversions, i fins i tot uns altres temes vinculats com el compliment de drets humans.

—**Hi ha poques empreses xineses que decideixin d'instal·lar la base d'operacions a la UE. Potser per això la Xina té poc interès a millorar aquestes relacions.**

—Tot i que hi ha moltes empreses europees presents a la Xina, la inversió estrangera directa, els volums d'inversió europea a la Xina —i també a

la inversa—, són relativament petits. I l'estratègia inversora de la Xina i les seves empreses? Doncs bàsicament es va orientant a l'adquisició dels recursos que són més crítics per al país, sobretot matèries primeres com ara el petroli i el coure, perquè són les que els permeten de continuar creixent. La Xina té una economia basada en sectors molt intensius en recursos, mà d'obra per una banda i matèries primeres per una altra. Aquestes matèries primeres són als països exportadors de petroli, els minerals a l'Àfrica i els productes agrícoles a l'Amèrica Llatina. I és aquí on s'adrecen les inversions de les empreses xineses.

—**La Xina té acords importants amb països d'aquests territoris, però ben pocs amb economies occidentals. Per què?**

—Fonamentalment, pel respecte als drets humans. En canvi, les autoritats

xineses no tenen cap objecció moral a l'hora d'establir acords econòmicament beneficiosos amb règims polítics d'estatus dubtós.

—**En quins àmbits la UE podria ser més competitiva respecte a la Xina, tenint en compte que els avenços tecnològics i el valor afegit de productes i serveis són cada dia profanats i imitats més fàcilment?**

—L'economia europea no té alternativa: ha de prendre el rumb de l'especialització per a plantar cara a la competència xinesa. Pot produir béns de gamma alta en el cas de productes com el calçat o les peces d'automoció, o bé oferir serveis postvenda en el cas d'equips industrials. També és factible, en un futur, que al mercat xinès s'hi introdueixin empreses europees especialitzades en tecnologies ambientals o de reciclatge.

—**Abans dèieu que les relacions Xina-Estats Units tampoc no han estat exemplars. En què es diferencien de l'estratègia de la UE?**

—La UE s'ha aproximat parcialment a l'estratègia tradicional dels Estats Units. Els EUA han aplicat una estratègia de més confrontació amb la Xina, una actitud de més duresa. I, anys enrere, la UE va aprofitar aquest distanciament per a situar-se com un soci estratègic de la Xina a final dels 90. Però, com he dit, ara s'adona que no n'ha obtingut tants beneficis com s'esperava, i d'alguna manera s'ha tornat a aproximar a l'estratègia dels Estats Units, amb una posició de més duresa respecte al compliment dels requisits de l'Organització Mundial del Comerç.

—**I quin dels dos camins ha donat més bons fruits, el de la UE o el dels EUA?**

—Cap dels dos no ha funcionat gaire bé. És veritat que la UE va obtenir alguns resultats importants a final dels 90, perquè, ni que sigui cert que la Xina n'ha sortit més beneficiada, la UE també n'ha obtingut grans beneficis. Els EUA, per molt que en el pla retòric i de diàleg mostrin una actitud de confrontació, a l'hora de fer negocis, igual com el Japó, han deixat de banda moltes qüestions que podien ser un entrebanc.

Gemma Aguilera

Un aeroport en l'aire

EL TEMPS

Maqueta de l'aeroport.

Divendres passat, la plana major del PP va inaugurar l'aeroport de Castelló. La infraestructura, una obsessió personal de Carlos Fabra, que sempre ha defensat que serà un motor econòmic, naix plena d'incògnites sobre la capacitat d'atraure turistes. Fins al punt que l'empresa concessionària ha aconseguit que Generalitat i Diputació modifiquen els termes del contracte per a no haver d'ensopegar.

La cita era convocada per a divendres passat, a les 11.30 hores, just la vigília d'iniciar-se la setmana de la Magdalena, festa gran a la ciutat de Castelló. A 37 quilòmetres d'allí, entre els termes municipals de Bell-lloc del Pla i Vilanova d'Alcolea, els polítics del Partit Popular feien la seua diada particular: s'inaugurava l'aeroport de Castelló de la Plana després d'haver-hi esmerçat 151 milions d'euros i un tortuós enlairament que s'ha prolongat més de set anys a causa de diverses paralitzacions ordenades des dels jutjats. Amb la inauguració de divendres, Castelló, com abans Valèn-

cia i Alacant, es dotava d'un aeroport, si bé encara no és segur que les noves instal·lacions comencen a acollir vols durant l'estiu. Aerocas, l'empresa constituïda per la Diputació i la Generalitat responsable de les obres, acaba de remetre al Ministeri de Foment espanyol la sol·licitud de permisos de navegació, un tràmit que, per norma, s'allarga sis mesos. Siga com siga, es tracta de l'"obra més important en la història de la província de Castelló", en paraules d'un delictós Carlos Fabra.

"Històric" ho és, sobretot, per al president de la Diputació. L'amo i senyor del PP a Castelló ha fet de l'aeroport